

Huvudman

Uppsala kommun
uppsala.kommun@uppsala.se

Ärendet

Tillsyn av Jumkils skola förskoleklass och årskurs 1–5 i Uppsala kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Uppsala kommun att senast den **29 mars 2024** ha vidtagit nedan angiven åtgärd avseende brist rörande erbjudande av extra studietid. Den vidtagna åtgärden ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Uppsala kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Uppsala kommun ska vidta följande åtgärd

Erbjudande om extra studietid för elever i årskurs 4–9

Rektorn ska se till att eleverna i årskurs 4 och 5 vid Jumkils skola skyndsamt erbjuds att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Rektorn ska dokumentera när och hur eleverna har fått erbjudandet om extra studietid, hur den extra studietiden är organiserad samt under vilka dagar och tider den ges. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder den 29 mars 2024, (10 kap. 5a § skollagen).

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i den del det avser utredning om särskilt stöd och beslut om åtgärdsprogram samt trygghet och studiero.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2023:5708) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys hösten 2023 inlett en tillsyn av Jumkils skola i Uppsala kommun. I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Jumkils skola följer gällande bestämmelser kring särskilt stöd, extra studietid samt trygghet och studiero.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan, biträdande rektor och rektor den 17 – 18 oktober 2023. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat rutiner för arbete med extra anpassningar och särskilt stöd, aktuella åtgärdsprogram samt plan mot kränkande behandling. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över de uppgifter som samlats in vid intervjuerna.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Erbjudande om extra studietid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I intervjuer med rektor, biträdande rektor, lärare och personal inom elevhälsan framkommer att eleverna i årskurs 4 och 5 inte erbjuds att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Anledningen till detta är, enligt de intervjuade, att det inte finns något utrymme för att skapa extra studietid på grund

av huvudmannens organiserande av skolskjutsar. Vid tillsynstillfället går skolskjutsarna i direkt anslutning till skoldagens början och slut.

Rättslig reglering

Elever i årskurs 4–9 ska erbjudas att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka. Undervisningen ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen vid den skolenhet eleven tillhör, (10 kap. 5a § skollagen).

Vid planering av studietiden behöver hänsyn tas till att elever som deltar kan ha behov av skolskjuts (prop. 2021/22:111 s.20).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det utgör en brist att eleverna i årskurs 4 och 5 inte erbjuds extra studietid. En förutsättning för att kunna erbjuda elever extra studietid är att det finns utrymme under eller i direkt anslutning till skoldagen. Tillsynen visar att skolans planering av skoldagen anpassas till fastlagda tider för skolskjutsar. Skolskjutsar sker i direkt anslutning till skoldagen vilket resulterar i att ett erbjudande av extra studietid försvåras.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Uppsala kommuns verksamhet vid Jumkils skola uppfyller inte författningarnas krav vad gäller erbjudande om extra studietid. Det finns därför skäl att förelägga Uppsala kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Utredning om särskilt stöd och beslut om åtgärdsprogram

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av skriftlig information och av intervju med rektor, biträdande rektor, lärare och personal inom elevhälsan framkommer att det finns en arbetsgång, den så kallade elevhälsotrappan, när en elev riskerar att inte nå kriterierna för bedömning av kunskaper i ett eller flera ämnen. När en lärare anmält till elevhälsan att en elev kan vara i behov av särskilt stöd startar skolans speciallärare, på uppdrag av rektor eller biträdande rektor, en utredning av elevens behov av särskilt stöd. Efter en utredning av en elevs behov av särskilt stöd fattar rektorn eller biträdande rektorn

beslut om att utarbeta eller inte utarbeta åtgärdsprogram. Vårdnadshavare ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. När beslut om åtgärdsprogram fattats informeras vårdnadshavare om dess innehåll och att beslutet går att överklaga.

Av de åtgärdsprogram som Skolinspektionen har tagit del av framgår bland annat elevens behov av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses. Åtgärdsprogrammen innehåller även datum för uppföljning och utvärdering samt vem som är ansvarig för uppföljningen och utvärderingen. Vidare framkommer vem som fattat beslut om åtgärdsprogram samt datum för när elev och vårdnadshavare tagit del av beslutet. I åtgärdsprogrammen finns även en överklagandehänvisning.

Rättslig reglering

Om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska eleven ges sådant stöd (3 kap. 7 § skollagen).

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas (3 kap. 9 § skollagen).

Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till. Rektorn får dock inte överlåta beslutanderätten för vissa i skollagen angivna former av särskilt stöd. Om en utredning av en elevs behov av särskilt stöd visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas (3 kap. 9 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Förebyggande arbete för att skapa trygghet och studiero

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av skriftlig information och av intervju med rektor, biträdande rektor, lärare och personal inom elevhälsan framkommer att skolans förebyggande arbete för att skapa trygghet och studiero bedrivs på flera sätt. Exempelvis arbetar skolan med olika aktiviteter som syftar till att förebygga mobbning och kränkande behandling. Skolan bedriver även fadderverksamhet där fokus läggs på att skapa trygghet, gemenskap och inkludering över åldersgrupperna. För att skapa studiero har skolan både skolövergripande ordningsregler och ordningsregler för respektive klass. Skolan har även regler för en mobilfri skola. Vidare följs resultaten av arbetet med att skapa trygghet och studiero upp genom enkäter.

I intervjuer med rektor, biträdande rektor, lärare och personal från elevhälsan framkommer att det generellt är en trygg skola och att det generellt råder studiero på lektionerna. Samtliga intervjuade menar dock att arbetet behöver utvecklas vidare, exempelvis genom att skapa gemensamma strukturer över skoldagen. De intervjuade eleverna berättar att det överlag är en trygg skola och att personalen agerar om konflikter mellan elever inträffar. Vidare menar eleverna att det i huvudsak råder studiero på lektionerna och att de varit delaktiga i framtagandet av skolans ordningsregler.

Av dokumentstudier framgår att skolan årligen redovisar sina resultat till huvudmannen avseende bland annat arbetet med att skapa trygghet och studiero. Exempelvis via skolans verksamhetsplan och via skolans statistik över inrapporterade händelser avseende kränkande behandling.

Rättslig reglering

Alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero (5 kap. 3 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av undervisningsrådet Agnetha Burström.

Undervisningsrådet Veronica Bonivart Säfström har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även utredarna Anders Haglund och Gustaf Haker medverkat.